

XBRL IN BELGIË SUCCES

Drievoudige

De invoering van XBRL in België verloopt zeer succesvol. Anders dan in Nederland waar het streven is om alle partijen op hetzelfde moment te laten overstappen, koos België voor een aanpak in fases. Luc Dufresne, voorzitter van XBRL België en adviseur van de directie van de Nationale Bank van België, over de pragmatische aanpak.

TEKST ADRIE BOXMEER | BEELD: MARJA BROUWER

Big Bang

Daags voordat we met Luc Dufresne spreken, was hij in Warschau om het verschil uit te leggen tussen, zoals hij het zelf zegt, “XBRL- the Dutch way and the Belgian way”. Voordat hij dat aan ons doet, moeten we eerst ingaan op een typisch Belgisch fenomeen dat de invoering van XBRL bij onze zuiderburen ontegenzeggelijk heeft vereenvoudigd: de Balanscentrale. Hier deponeren alle ondernemingen hun jaarverslag. Vanaf de oprichting in 1978 gebeurde dat eerst op vrijwillige basis, vanaf 1983 is het verplicht.

Het grote verschil met de werkwijze van de Kamers van Koophandel in Nederland is dat het deponeren volledig is gestandaardiseerd. Belangstellenden kunnen hierdoor al binnen een dag de gegevens opvragen, zeker sinds dit vanaf 2002 digitaal gaat. Of, om het in het woorden van Luc Dufresne te zeggen: “Het is net *the slaughterhouse of Chicago*: aan de voorkant gaan de varkens naar binnen om vervolgens in no time aan de achterkant als worsten het pand weer te verlaten.”

BIG BANG

Behalve de Balanscentrale is er nog een reden voor de soepele invoering van XBRL in België: de stapsgewijze invoering. Eerst het bedrijfsleven, dan het Nationaal Instituut voor de Statistiek en ten slotte de Belastingdienst. Wel besloot men de verschillende deelnemers via een Big Bang, dus van de ene op de andere dag, over te laten gaan. Voor de ondernemers was dat 2 april 2007 en voor het Nationaal Instituut voor de Statistiek 1 september 2009. De overgang voor de fiscus is in 2011 voorzien.

Aan de Big Bang voor ondernemers ging een uitgebreid voorlichtingscampagne vooraf. Luc Dufresne: “We hebben diverse

roadshows voor accountants gehouden om ze te vertellen dat ze geen schrik hoefden te hebben voor het nieuwe systeem. Deze voorlichtingscampagne was zeer effectief want de invoering verliep zonder problemen.”

GEEN BEURSNOTERING

Zijn woorden worden bevestigd door de cijfers. Van de gedeponeerde jaarverslagen werd in 2007 83,1 procent in XBRL aangeleverd, in 2008 89,2 procent en dit jaar tot eind september 95,9 procent (zie kader). Dat hier geen honderd procent wordt gehaald, ondanks de Big Bang, is volgens Dufresne

‘Ik laat de bedrijven met een beursnotering graag over aan een EU-initiatief.’

eenvoudig te verklaren. “Wij richten ons alleen op niet-financiële ondernemingen die neerleggen volgens Belgian GAAP. Je kunt wel, zoals in Nederland, ook proberen bedrijven met een beursnotering te bewegen XBRL te gebruiken. Maar deze leggen hun jaarrekening neer volgens IAS/IFRS met een andere taxonomie. Dat kost veel tijd, geld en energie. Terwijl er maar 120 beursgenoteerde ondernemingen in België zijn tegen vele duizenden andere bedrijven. Ik laat de bedrijven met een notering aan de beurs graag over aan een EU-initiatief.”

GRATIS SOFTWARE

Dat de invoering van XBRL in het bedrijfsleven in België een groot succes is geworden, ligt ook aan het feit dat de Nationale Bank van België gratis software ter beschikking stelde om de jaarrekening te maken. Dufresne: “Van dit Sofista-programma maakte in 2007 27 procent van de ondernemers gebruik. Als

je met dit programma eenmaal je jaarrekening hebt gemaakt, is de tweede stap dat je het document uploadt naar de Balanscentrale.”

Begeeft de Nationale Bank van België zich met het aanbieden van gratis software niet op glad ijs vanwege de concurrentie met het bedrijfsleven dat ook dergelijke programma's uitgeeft?

Dufresne: “Nee, zeker niet. Onze tool is geen boekhoudprogramma. Als we dat zouden uitgeven, zou men ons terecht wegens onheuse concurrentie op de vingers kunnen tikken. Dat doen we dus niet. Sofista is slechts een middel om de

jaarrekening in XBRL op te stellen en naar ons te zenden. Mede omdat we dat gratis ter beschikking stellen en het ganse proces van de neerlegging via internet gaat, hebben we de administratieve kosten voor alle ondernemers met zo'n dertig procent verlaagd.”

FINANCIËLE ANALYSE

De Balanscentrale als het slachthuis van Chicago, we gebruiken het beeld graag nog een keer. Maar in plaats van worsten, ontvangen ondernemers vanuit de Balanscentrale gratis informatie uit jaarverslagen. Binnenkort zal dat ook gebeuren met in XBRL gedeponeerde data. Het gratis ter beschikking stellen van dergelijke informatie past in het beleid van de Balanscentrale dat men al vanaf de oprichting voert. Voor het deponeren van jaarstukken moet worden betaald, maar er wordt naar gestreefd het opvragen van informatie zo goedkoop en waar mogelijk gratis te maken. ■

Jaarverslagen van Belgische ondernemingen nagenoeg allemaal in XBRL

	2007	2008	2009 (september)
Totaal aantal jaarverslagen	313.000	352.000	315.000
Digitaal	268.000 (85,6%)	324.000 (92%)	308.000 (97,8%)
Waarvan in XBRL	260.000 (83,1%)	314.000 (89,2%)	302.000 (95,9%)
Waarvan als pdf	8.000 (2,5%)	10.000 (2,8%)	6.000 (1,9%)
Op papier	45.000 (14,4%)	28.000 (8%)	7.000 (2,2%)

Bron: Nationale Bank van België

Ook accountantsverklaring in België elektronisch

Niet alleen de jaarrekening wordt in België in XBRL elektronisch aangeleverd, hetzelfde geldt voor de accountantsverklaring in België, *verslag van de commissaris* geheten. Dat kan als pdf of Word-document. Overigens is er nog geen sprake van een elektronische handtekening die gekoppeld is aan dit verslag.

Dufresne: “Deze gratis informatie is razend populair bij ondernemend België. Voor we hiermee begonnen in 2008 werd de site van de Balanscentrale vierhonderd maal per dag bezocht. Inmid-

‘We hebben de administratieve kosten voor alle ondernemers met zo’n dertig procent verlaagd.’

administratieve lasten dalen, ook de inkomsten van de Nationale Bank zijn afgenomen. Dufresne: “Sinds de jaarcijfers via internet worden gedeponereerd, is de toegevoegde waarde van publicatie van de neerlegging in het Staatsblad sterk afgenomen. Daarom bekijken we op dit moment of en in welke vorm we hiermee moeten doorgaan. Door de daling van het tarief voor neerlegging zijn de administratieve lasten voor de ondernemingen intussen met 17,3 miljoen euro gedaald.”

iedereen wacht en dat het ganse proces ten slotte veel meer tijd neemt. Wij hebben besloten om XBRL gefaseerd in te voeren, maar vervolgens binnen elke fase wel door middel van een Big Bang. De gefaseerde aanpak houdt het voor alle partijen overzichtelijk. En door de invoering van de ene op de andere dag weet ook iedereen dat er geen ontkomen aan is. Een houding van ‘het zal mijn tijd wel duren’, die je in Nederland bij sommige partijen aantreft, kon om die reden niemand in België zich veroorloven.” □

‘In Nederland wil men met alle partijen tegelijkertijd tot overeenstemming komen. Dan krijg je een situatie dat iedereen op iedereen wacht.’

dels is dat gegroeid tot 12.000 keer per dag. Overigens zouden we met het gratis verstrekken van deze informatie, als we het niet goed zouden aanpakken, wel problemen met Neelie Kroes krijgen. Daarom stellen we alleen maar de data voor de financiële analyse ter beschikking. De analyse zelf laten we graag over aan gespecialiseerde commerciële bureaus.”

WACHTEN OP ELKAAR

Sinds de invoering van XBRL zien niet alleen de Belgische ondernemers hun

In België is op het gebied van XBRL al veel meer bereikt dan in Nederland. Wat is het geheim van het Belgische succes?

Dufresne glimlacht. “Er is geen geheim. Afgezien van dat we met de Balanscentrale al een hele goede infrastructuur hadden voor de invoering van XBRL, zijn we vooral zeer pragmatisch te werk gegaan. In Nederland wil men met alle partijen, zoals de Kamers van Koophandel, het CBS, de Belastingdienst, financiële dienstverleners en de leveranciers van software, tegelijkertijd tot overeenstemming komen. Dan krijg je een situatie dat iedereen op